

“ทานที่ไม่มีศีล เป็นทานผลใหญ่มิได้
สมาธิที่ไม่มีศีล เป็นสมาธิผลใหญ่มิได้
สมาธิเมื่อเราเจริญดีแล้ว ปัญญาก็ใหญ่ ปัญญานี้แหละ
เป็นเครื่องแยกใจกับความชั่วใดๆ ออกจากกันไปได้”

หลวงปู่จาม มหาปุญฺญโณ

นรก สวรรค์ นิพพานไปแทนกันไม่ได้ ต่างคนต่างไป

นรก...ไปด้วยจิตที่ตั้งไว้ผิด

สวรรค์...ไปด้วยจิตที่ตั้งไว้กับบุญกุศล

นิพพาน...ไปด้วยจิตที่ตั้งไว้กับธรรมะ

หลวงปู่จาม มหาบุญโญ

อายุไม่สำคัญเท่ากับความดีที่ตนเองทำได้
แม้อายุจะได้ 100 ปี แต่ความดีไม่มี ก็ไม่ได้ประโยชน์
อย่ามายุบตีกับการมีอายุ ให้ยืนดีกับความดี

หลวงปู่จาม มหาบุญโญ

“อย่าประมาทเนื้อ ลุกหลานเนื้อ
ประมาทไม่ได้ความอะไรสักอย่างนะ
ชีวิตได้เกิดมาแล้ว ให้รู้สำนึกในตนว่า
ดี ชั่ว บุญ บาป เป็นอย่างไร
ตนเจ้าของชอบพออย่างไร
ให้ไหว้พระสวดมนต์ ภาวนาหาความดีใส่ตน
คำว่า อย่าประมาท ความไม่ประมาทเป็นพรของชีวิต”

หลวงปู่จาม มหาบุญโญ

เราไม่แกล้งเอง
เราไม่โทษตัวเรา
เราไม่ละความชั่วในตัว
เราไม่ทำความดี
แล้วตนของตนจะได้อะไร

หลวงปู่จาม มหาบุญโญ

อย่าไปหาโทษในท่านผู้อื่น
จุดตนของตนให้มาก
อย่าอยู่เฉยๆ ให้รู้จักพิจารณาบ้าง

หลวงปู่จาม มหาบุญโญ

ผู้ข้าตายลง อย่าทุกข์กับผู้ข้านะ
ถ้าจะทุกข์ ให้ทุกข์กับสุเจ้าเองเน้อ
ทุกข์กับบาปของสุ ทุกข์กับใจวุ่นของสุ
ทุกข์โลกไม่รู้จบของสุ ทุกข์กับใจของสุเถอะ

หลวงปู่จาม มหาปัญญา

จิตมิใช่อารมณ์ อารมณ์มิใช่จิต
แต่อาศัยจิตนึกคิดจึงเป็นอารมณ์
พอเป็นอารมณ์ ก็เข้าไปยึดเอาอารมณ์
เพราะเห็นอารมณ์เป็นสาระของดีของดี
จึงให้เปลี่ยนจากอารมณ์ของโลก
มาเป็นอารมณ์ของธรรม
ให้เอา “พุท-โธ” เป็นอารมณ์
ให้จิตคิดนึกรู้อยู่กับแต่ “พุท-โธ”
(อ่านต่อหน้า 55)

หลวงปู่จาม มหาบุญโญ

เพื่อล่อจิต - ผูกจิต - ดึงจิต - ตั้งจิต - ให้อยู่
เมื่อจิตตั้งอยู่แล้ว
สุขเกิดขึ้น ปิติเกิดขึ้น อุเบกขาเกิดขึ้น เอกัคคตาเกิดขึ้น
รวมเรียกว่าฌานเกิดขึ้น
จิตตั้งในองค์ฌาน - จิตสงบในองค์ฌาน
จะหนีจากฌานก็ไปเดินวิปัสสนา
จะไปได้หรือไม่ก็สุดแต่ปัญญา.

หลวงปู่จาม มหาปัญญา

ทำความดีก็ให้อดทน ไหว้พระสวดมนต์ก็ให้อดทน
รักษาศีลก็ให้อดทน ละทิ้งความชั่วใดๆ ก็ให้ใช้ความอดทน
สะสมบุญกุศล สะสมธรรมะ สะสมปัญญา
คิดอ่านประการใดๆ
ก็ให้มีขันติมีโสรจธรรมประจำตนอยู่เสมอ
เพราะจักเป็นประโยชน์ ติดตามนำตนไปในกายภาคหน้า
เพราะจะได้เกิดอีกต่อไปในโลกนี้หลายภพหลายชาติ

หลวงปู่จาม มหาปัญญา

อยู่กับโลกอย่างอบอุ่นทุกข
ไม่ยากทุกขก็ให้แก้ไขตนเอง

หลวงปู่จาม มหาบุญโญ